

LIGA ROMÂNĂ

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

PENTRU

INTERESELE UNITĂȚII CULTURALE A TUTUROR ROMÂNILOR

APARE ÎN FIE-CARE DUMINECĂ

Anul III. — No. 47.

29 Noembre, 1898

Azi, Duminecă, 29 Noembre, se va ține adunarea generală a Secțiunei de București a Ligii, or-care va fi numărul membrilor prezenți.

Suntem siguri, că de astă dată membrii Ligii se vor grăbi a lua parte la această adunare, mai ales că ea va avea să aleagă un nou comitet al Secțiunei.

DIN AUSTRIA

Grenzboten, cunoscuta revistă germană săptăminală din Lipsca, publică în numărul său dela 24 Noembrie un articol, care merită să fie cunoscut și de cetitorii noștri. Articolul este firește scris din punct de vedere german și pentru înbărbătarea Nemților austriaci, de-a căror «excludere dela înțurirea politiceii» — zice el — este vorba acum în Austria:

Il dăm aci în extras.

Nenorocirea Germanilor Austriaci a fost că ei n'au recunoscut pericolul ce-i înconjoară de decenii, decît — prea tîrziu. De aceea cei cu duhul blîndeții dintre ei, nu ar mai trebui să aibă influența ce o au încă asupra lor. Cei din imperiul german au datoriat să-și pună în-trebare *dacă poate fi pentru imperiu indiferent* ca opt milioane de Germani au-

striaci să fie politicește paralizați și naționalește muți?

Răspunsul trebuie cerut și dela istorie și dela present.

Articolul face apoi o reprivire istorică dela lupta dela Königgrätz încoace, poate cea mai amară luptă din toată istoria austriacă. După Königgrätz, Viena n'a renunțat la intențiile de predominare în Germania, dar ele trebuiau suprimate o vreme, — pină ce Viena va dispune de-o nouă putere, cu care să le poată susține cu succes. După pacea cu Ungurii, scria Gutzkow, va urma deci pacea cu Cehii și Polonii. Așa se explică graba, cu care Viena a împăcat pe Unguri prin dualism, pentru a trece apoi la un compromis cu Polonii, dînd o țară mare pe mîna lor de nobili pricepuți la administrație și la polonisare.

În vederea aceleiași politice pan-germane era însă necesar, ca în acelaș timp în țările proprii austriace și în special în Boemia să se facă o politică germană-centralistă. Austriacii germani nu i-au înțeles la vreme scopul și așa nu au căutat să-și creeze prin constituții (1861, 1867) garanții suficiente pentru viața lor, pe care n'o credeau amenințată.

Dar la 1870 cade Franța...

Aspirațiile pan-germane ale Vienei se spulberă de acest fapt, și deodată cu ele să trece și liberalismul ei cu favorisarea germanismului; Beust, germanul protestant, a fost dat la o parte și clericalismul cu

federalismul au început experimentele lor. Contele Hohenwart n'a răușit pentru că a fost prea grăbit. Liberalismul german reveni la guvern și crezu că partidul Curții se căește în sinceritate de ce-a încercat, în vreme ce el în adevăr să retrase numai provisoriu, de teama imperiului german. Liberalii au umblat apoi după foloase personale și n'au purtat grije de asigurarea elementului german. Ei n'au băgat de seamă nici cum panslavismul s'a încuibat, în timpul guvernării lor, în Austria și n'au apreciat bine ce lucra «comitetul central» în frunte cu țareviciul, care mai apoi a devenit țarul Alexandru III. Semințele acestea dau azi roade în Austria. Problema era și este desgermanisarea Austriei.

La 1886 slavo-fulul M. Carnot publică în *Siècle* un studiu *Coup d'ocil politique sur l'Autriche-Hongrie*.

În acest studiu este dezvoltat programul federalist al lui Hohenwart cu tendința lui anti-germană. Acest studiu a fost remarcat în Rusia mai mult decît printre Germani. Și el — caracteriza politica ce-o fac guvernării de azi ai Austriei.

Dar drumul nu era încă liber. *Mai întiu era de nevoie ca Ungaria să fie convinsă că, îndată ce vremea va fi sosit, nimic nu se mai împotrivesște desfacerii ei totale de monarhie*; apoi ministrului de externe trebuia să i se lase vreme pentru o liniștită apropiere de Rusia și Franța; mai departe, trebuia liniștită Coroana și aici principele Rudolf era o pedecă. Pe neașteptate pedeca căzu dela sine în 1889. Atacul deschis în contra constituției începu în Boemia în 1889, în dietă. Și cînd împăratul interveni pentru pace, a intervenit mai ales din motive de politică externă. Dar compromisul boem fu combătut de Cehii tineri, ajutați în taină de Poloni și pe față de Slavii din Sud. Windischgrätz a fost destul de slab să facă concesii și el, inspirat de Hohenwart. Și cînd vorba

a fost ca compromisul hotărît să se realizeze, Cehii bătrîni și proprietarii feudali se retraseră, deși ei îl hotărîseră; și tot ei făcură cu Polonii planul unei păci naționale, dar nu cu Germanii, ci pe mormîntul lor. Pentru aceasta era de nevoie ca în Galiția Polonii să se împace cu Rutenii — Badeni era guvernator — și pacea se făcu, o comedie de pace. Polonii se grăbiră a anunța lumii noua eră și la 4 Decembrie 1890 *Temps* din Paris o explică; dar mai bine o explică *L'Europe*, care scriea, că împăcarea aceasta va avea o mare influență asupra politicii externe.

Soarta făcu ca tocmai în 1890 Bismarck să facă loc unui slab succesor, de care nici Polonii prusieni nu se temeau, necum și alți Poloni, care asemeni nu erau amicii imperiului. Dar Kalnoky știa să facă cu ea alianța cu acesta să fie încă respectată. Printr'o intrigă Kalnoky a fost răsturnat. Un Polon *pur-sang* fu chemat în locul lui, iar «*Reichswehr*», ziarul plătit de Badeni, își bătea acum joc de Prusia și alianța ei cu Austria. Și cînd Eim, deputatul ceh, trata cu dileriți bărbați de încredere ai naționalităților relativ la o politică anti-germană, el le zise *Românilor din Bucovina*, că: ei sunt bănuți, că susțin politica triplei alianțe, că celelalte partide din majoritate o combat, deocamdată pe tăcute, dar că o vor combate la vremea sa și pe față și că poate aceasta tot îi va despărți pe Români de Poloni, Cehi și ceilalți Slavi. *Se pare că Românii ar fi făcut declarații satisfăcătoare*, cel puțin ei țin cu dreapta și cu guvernul, cu toate umilirile ce le îndură.

Contele *Goluchowsky*, îndată ce luă friul externelor, și-a mărginit raportul său personal cu Berlinul și Roma la strictul necesar, dar Parisul și Petersburgul l'a cultivat. Faptul, că în 1897 a ajuns la învoeli formale cu Rusia, în Petersburg; s'a accentuat în zilele acestea în *Politische Korres-*

pondenz cu intenție; acum o jumătate de an ambasada rusă din Coustantinopol trădase acest lucru tot cu intenție. Prezența lui Murawjew în Viena în Octombrie a. c. să crede că a avut de urmare o lărgire a învoelilor dela Petersburg, așa că *d-l Goluchowsky va fi azi mult mai aproape de scopul său: să facă dispensabilă alianța cu Prusia printr'o asigurare a intereselor sale orientale cu Rusia.* Cât timp trăește împăratul Francisc, alianța va fi susținută de aparență, dar dacă ea ar cere Austriei jertfe, ea nu ar rezista acestei probe, nu pentru că Francisc Iosif nu ar da ordinul de mobilizare, ci pentru că o majoritate în parlamentul austriac nu s'ar mai găsi decât pentru un războiu contra Prusiei și Germaniei, nu contra altora. Până aici au adus lucrurile Hohenwart, Badeni și Thun.

Astăzi ziarele majorității parlamentului austriac scriu contra alianței triple. Și cîntind lista miniștrilor austriaci actuali, nu vei da de nici unul, care să nu fie dușman secret al imperiului german. Iată de ce amicii alianței fac o opoziție energetică actualului guvern.

În haosul acesta este ciudat, că Germanii din imperiu nu văd ce însemnează comedia cu dualismul unguresc. C. Thun își dă aerul că-i silit să slavizeze, pentru a putea face dualismul; în adevăr, scopul guvernului este desgermanizarea Austriei, pe care o acopere numai cu masca greutăților dualistice, deoarece îi este încă rușine a mărturisi adevărul. Guvernul caută mijloace de a silui pe Germani și constituția. Măsurile luate contra Germanilor au îngreuiat în orice cas dualismul, de oarece el numai în Germani găsea sprijinitori sinceri.

Dar — Germanii nu vor fi desnaționalizați. Statul va perde însă din vază și creditul său.

Talleyrand scria lui Napoleon după lupta dela Austerlitz: «Maiestatea Voastră puteți

să zdrobiți ori să ridicați iarăși monarhia austriacă. Odată zdrobită, nu mai puteți însă să refaceți din bucățile ei o massă organizată. Însă existența acestei mase este necesară, pentru că este indispensabilă pentru fericirea de mai târziu a națiunilor civilizate.» De atunci Austria a mai pățit înfringeri. Dar după cea mai dureroasă, s'a văzut în fața unui învingător generos. Bismarck a sperat că Austria îi va fi un aliat fidel și s'a silit să întărească Austria. Să părea odată, că în Austria s'a înțeles ce înseamnă unirea ei cu Germania pentru echilibrul european și pacea lumii. Azi — alt vînt bate în Austria. În zilele noastre, Austria să pregătește a părăsi alianța cu noi. De aici rezultă pentru Germania datoria, de a se îngriji din altă parte de siguranța sa. O ușurare a problemei acesteia rezultă, față de 1805, din faptul, că în Europa nu mai sunt barbari, în contra cărora existența Austriei să fie necesară, cum zicea Talleyrand.

Nu-i un prieten al Germaniei nici al Austriei, cel ce privește evenimentele interne din Austria numai ca o ceartă între Germani și Slavi și își întorc ochii dela importanța europeană a acestora și nu voește a înțelege influența lor posibilă și poate apropiată asupra păcii și războiului.

Imperiul german și chestiunile din Austria

Sub acest titlu d-l *Albert Lefranc* a scris un studiu pe care l-a publicat în *Revue du droit public din Paris* și l-a scos acum în broșură separată. În acest studiu, d-l *Lefranc* descrie u multă cunoștință de cauză și cu mult talent de observație influența mișcării ultra-germane asupra Austriei. Autorul ajunge la următoarele concluziuni:

Guvernamentul Germaniei nu poate să sprijinească fără a trece marginile cinstei, pe aceia cari vreau micșorarea coroanei aliatului său Francisc Iosif. Guvernul Germaniei în cunoștința responsabilității sale voește pacea. Dar vorba e,

că oare poate suprima propaganda pangermanismului? Dacă guvernul german n'ar putea face aceasta ar fi silit să intervină. Consecuența acestei intervenții ar fi anexarea Boemiei la Germania. Dar aceasta nici cînd nu o va aproba Europa.

Împăratul și oamenii săi de stat știu aceasta. Dar dacă nefericirea vremii va alimenta ideile pan germane cu Rusia, și Franția și Anglia se vor ridica în contra Germaniei.

Dacă *panslavismul*, care azi e numai o teorie moartă ar fi să se nimicească, ar putea să o permită aceasta Rusia? Ar permite Germania dărăburirea occidentului? Anglia care predominază în comerțul lumii e cel mai mare inimic al Germaniei: ar lăsa ca Germania să-și mărească puterea? Pentru Franța chestiunea este indiscutabilă. Așa a fost și așa va fi în totdeauna.

Austro-Ungaria, cu granițele ei, cu popoarele ei, cu extensiunile sale teritoriale este un organ de viață neapărat de lipsă pentru Europa.

Cum s'ar putea permite, ca imperiul cel mai rășboinic să poseadă acea fortăreață naturală care dominează întreaga Europa mijlocie! Cînd ar avea-o de fapt, drumul pînă la Viena nu i-ar mai fi greu și ușor și-ar putea deschide apoi de aici calea spre Slavii sudici, cari încă sunt Slavi pînă acum.

Anexarea Boemiei strategice ar însemna în viitor o *Germanie dela Hamburg pînă la Triest*. Dar ipoteza intervenției Germaniei în afacerile Austriei se poate risipi. Ori nu cunosc pangermanii motivele cari îndeamnă Germania să urmeze o politică de pace? Lustrul bine aranjatei economii a Germaniei nu poate nici pînă acum să ascundă pericolul ce amenință imperiul. Se știe că puterea Germaniei isvorește în comerțul de export.

Acest export însă e strîmtorat de concurența Americii, apoi în Anglia, care să prepară să abandoneze principul liberului negoț. Bogatele țări din Africa încă înclină mai mult spre Anglia și Franția. Singură China mai nutrește speranțele Germanilor.

Afară de acestea însă în Germania se pregătește o grozavă *crisă* pricinută prin înapoierea industriei, în urma remunerației slabe și prin socialismul și nevoile agrarismului care tot mai mult se afirmă. Pentru delăturarea acestei crise Germania are lipsă de toate forțele sale și astfel va trebui să abzică de aventuri.

Situația de azi în Austro-Ungaria poate avea

numai două soluțiuni: sau *introducerea regimului centralistic*, dorit de Nemți, sau apoi să primească o *nouă formă de stat*, în care să grupeze diferitele elemente naționale, ca de pildă în *Elveția*.

Accastă soluțiune este cea mai probabilă în crizele ce domnesc acum.

E posibil că pînă s'ar ajunge aici să urmeze o perioadă de încurcături ca între anii 1859 — 1867, dar și prin aceasta pacea va fi asigurată.

Această soluțiune, deși nu de tot perfectă se pare a fi cea mai potrivită.

Națiunile Austriei în fine silit de împrejurări se vor împăca cu această soluțiune. Fiecare națiune de aici e prea slabă pentru a putea trăi independentă și asta fie-care o știe, toate au lipsă de sprijin, pe care mai tare îl află *confederația* ce se va forma sub dinastia habsburgică.

Austria federativă este unica soluțiune europeană a chestiunii austriace.

Numai *aceasta* singură respectează și mulțumește interesele și drepturile puterilor. Numai aceasta singură este în consonanță cu temeiul adevărat al păcii: *dreptatea și echitatea*.

Acestea sunt vederile reprezentate de Lefranc, și ele dovedesc încă odată necesitatea de a introduce federalismul în monarhia habsburgică.

LUEGER ȘI MAGHIARII

Intr'o adunare ținută Duminica trecută la Viena, a vorbit și primarul Vienei *Dr. Lueger*, zicînd între altele:

«Este foarte interesant, că în Ungaria nu vor să serbeze jubileul împărătesc. Maghiarii nu recunosc pe Împăratul austro-ungar, ei recunosc numai pe Regele maghiar, iar și pe acesta numai dela încoronare încoace. Noi Austriacii nu vom suferi, ca Maghiarii să-și facă istorie deosebită. Trebuie să constat aici în public, că Judeo-Maghiarii au parte însemnată la aceea, că sărbările jubileare nu se fac».

O serbare culturală în Bucovina

Serații noștri din Bucovina au inaugurat zilele acestea la Cernăuți un «*Internat român de băeți*», o instituție ce le face cu atât mai mare onoare, că ea a rezultat din spiritul lor nobil de abnegațiune și de jertfă. Înființarea acestui institut este o dovadă de *vitalitatea poporului* român din *Bucovina* și trimitem fraților noștri cu acest prilej călduroase urări de prosperitate.

Iată discursul inaugural rostit de D. *Dionisie cavalier de Bejan*:

Ilustră adunare!

În numele «Societății pentru cultura și literatură română în Bucovina» am onoarea, mai întâi a mulțumi din toată inima și cu tot respectul prea onorabilor domni oaspeți și în fruntea lor d-lui president al țării baron Bourguignon, cari au binevoit a onora festivitatea noastră cu prezența d-sale, — și în special mulțumesc I. P. S. Sale iubitelui nostru Archipăstor pentru săvârșirea actului sfânt al «binecuvântării intrării în casă nouă» și pentru sacrificiul I. P. S. Sale, adus cauzei poporului nostru prin osteneala aceasta!

Cu festivitatea de astăzi aici în localitățile aceste, noi Români din Bucovina înregistrăm o fașă foarte însemnată pe terenul cultural în viața poporului nostru, adică înființarea Internatului român de băeți gr.-or. în orașul Cernăuți, capitala țării.

Ideia salutară, de a înființa institutul acesta, s'a născut în anul 1895 în sinul «Societăți pentru cultura și literatură română în Bucovina» — cu deosebire din două motive:

Motivul dintîiu era: instituirea unui act umanitar și demn de o sărbare patriotică la incidentul jubileului de 50 de ani de domnie a Majestății Sale prea iubitelui nostru Impărat Francisc Iosif I în 2 Decembre 1898.

Motivul al doilea, din care ne-am hotărît a înființa anume un Internat pentru băeți, ce frecventează școalele în Cernăuți, era tristă experiență, că o parte foarte mare din tineretul nostru școlar dela țară, fiind lipsit de mijloace materiale, locuia aici în Cernăuți la niște gazde pe

cit de eftine pe atât și de puțin recomandabile, de oare ce erau stricăcioase nu numai în privința sanitară, dar și în cea morală, cauzînd așa pierderea timpurie a multor băeți și celor mai aleși din poporul nostru chiar în vîrsta fragedei lor tinerețe.

Cu mare entusiasm s'a salutat hotărîrea aceasta în toată țara, așa că un mic apel către poporul român din Bucovina era de ajuns, de a aduna în scurt timp prin oferte benevole mijloacele cele necesare pentru înființarea institutului dorit.

În modul acesta s'a solvit pentru realitatea aceasta, menită scopurilor Internatului, prețul de cumpărătură 24.000 fl., iar pentru adaptarea și mobilarea localităților 4.000 fl. cu totul 28.000 fl. v. a.

În 31 Iulie 1896 s'a stabilit *statutul Internatului*, din care remarcăm următoarea hotărîre principală:

«§ 1. «*Societatea pentru cultura și literatură română în Bucovina*» înființează din incidentul jubileului de 50 de ani de domnie a Majestății Sale prea grațiosului nostru Impărat în sensul § 2 alin. 5 și 6 al statutelor sale un «*Internat român de băeți gr.-or.*», care se va deschide în Cernăuți la 1 Septembrie 1896.

§ 2. *Scopul Internatului este: creșterea și educarea unui numeroase generații tinere și muncitoare cu cultură națională și sentimente patriotice.*

Conform hotărîrii statutului s'a deschis institutul acesta punctual cu începerea anului școlar la 1 Septembrie 1896, rezervîndu se sfințirea localităților pe timpul jubileului menționat.

De abia doi ani au trecut de atuncia și în timpul acesta scurt a dat Institutul nostru deja dovada unui rezultat strălucit al activității sale: În anul școlar 1896/97, sub direcțiunea zelosului nostru compatriot d-l profesor Grigore Halip, (strigăte frenetice: trăiască) au obținut la finele anului din 65 elevi ai Internatului 63 băeți note bune sau eminente; iar în anul școlar 1897/98 sub direcțiunea cunoscutului pedagog și amic al tineretului, prea vrednicului d-lui profesor Constantin Ștefanovici, s'au primit în Internat 86 elevi, dintre cari au obținut 83 note bune parte eminente.

Prin rezultatul acesta a crescut și încrederea publicului în conducere și activitatea Institutului așa, că în anul școlar 1898/99 a sporit numărul elevilor la 110 și față cu această îmbulzeală comitetul societății este necesitat, a se gîndi de

cu vreme la lărgirea obiecțiilor Internatului.

Spesele «societății pentru cultura și literatura română în Bucovina» cu susținerea Institutului sunt basate pe *contribuții benevole*, și față de aceste sacrificii ale poporului român din Bucovina mă simțesc daor a exprima astăzi aici pe locul acesta în fața publicității-mulțumita cea mai profundă și cordială a societății la adresa tuturor p. t. binefăcătorilor și sprijinitorilor Institutului nostru!

Până aici trecutul. Mai mare însemnătate va avea viitorul Institutului. Despre aceste punem cu toții speranța în Dumnezeu, că cu binecuvântarea sa cea cerească, implorată astăzi la serviciul divin în biserica catedrală și la sfințirea locului acestuia prin mâna I. P. S. Sale iubitului nostru Arhiepiscop, Institutul acesta va spori, va crește și va înflori, și *va aduce fructe însutite pentru binele și prosperarea poporului român în Bucovina*, care a fost, este și totdeauna va fi: credincios Impăratului său, ascultător legilor, devotat culturii naționale și fidel bisericii sale ortodox-orientale!

DESPRE PRINCIPIUL DE NAȚIONALITATE, ca fundament al dreptului internațional, și despre principalele elemente cari constituiesc națiunea (1)

DE
VALERIAN URSEANU

Dreptul ginților este legea popoarelor și cari, sub formă de State independente, constituiesc obiectul științei dreptului internațional.

După cum astronomia are de obiect studiul corpurilor cerești, spre a descoperi și deduce din natura lor legile fizice după cari ele coesistă și se mișcă armonic în spațiul universului, tot ast-fel și dreptul internațional are de obiect studiul acestor corpuri politice, pe cari le numim *Națiuni* spre a descoperi și deduce din raporturile cari derivă din natura lor morală, legile

(1) Acest studiu asupra naționalității, ce ni s'a dat de către d. profesor Valerian Urseanu, este o introducere la dreptul internațional public, și care a mai fost deja publicat într-o monografie încă din 1884. (N. T.)

rationale prin cari să regulează acțiunea și conduita lor în lume, pentru a putea coesista și prospera armonicament pe suprafața globului pămîntesc.

Insiși jurisconșulții români, cari deși erau dotați de un spirit practic și pozitiv, recunoșteau cu toate acestea dreptului ginților o mai mare statornicie și o importanță filosofică cu mult superioară îngustului drept civil (1).

Dreptul internațional avînd de obiect studiul raporturilor dintre națiuni, trebuie mai întîiu de toate să știm ce este și ce se înțelege prin *națiune* (2). Etimologiceste cuvîntul națiune derivă din *verbus nasc* (naître), natalitate, naționalitate, cuvinte cari indică origina persoanei, fizice sau morale, despre a cărei genealogie ne ocupăm. Se vede dar că aci este chestia mai mult de legăturile morale și fiziologice dintre familiile și neamurile cari compun națiunea, decît de raporturi sau legături juridice ori politice dintre deosebitele populațiuni sau indivizi cari constituiesc Statul (3).

(1) *Quod quisque populus ipse sibi jus constituit, id ipsius proprium civitatis est, vocaturque jus civile, quasi jus proprium ipsius civitatis; quod vero naturalis ratio inter omnes homines constituit, id apud omnes peraeque custoditur, vocaturque jus gentium, quasi quo jure omnes gentes utuntur.*

Dig. De justitia et jure.

Jus autem gentium omni humano generi commune est, nam usu exigente et humanis necessitatibus gentes humanae jure quaedam sibi constituerunt, Bella enim arta sunt, et captivitates secutae, et servitutes quae sunt juri naturali contrariae, juri enim naturali ab initio omnes homines liberi nascebantur. -- Dig. De reg. juris.

(2) «Qu'est-ce que une nation? se întrebă Renan, în monografia sa, despre naționalitate; rien peut-être de plus difficile à définir».

(3) «Respublica res populi... Populus autem non omnis coetus hominum quoque modo congregatus, sed coetus multitudinis juris consensu et utilitatis communiione sociatus». Cicero. De republica.

Dela această definițiune au plecat poate și s'au inspirat aceia cari voesc să dea Statului ca fundament un *contract social*; dar sperăm a demonstra că *naționalitatea* — care este chemată a servi de bază Statelor culte și civilizate din timpurile noastre — nu este un rezultat al *voinței* sau *forței* omenești, dar, este opera timpului și a naturii. Dacă concepem însă natura poporului, după cum o înțeleg unii publiciști italieni; cari observă că

Mulți din scriitori s'au încercat să definească națiunea, mai nici unul n'a putut să reușească pe deplin, după cum se poate vedea din deosebitele tractate de drept internațional. Unii confundă națiunea cu poporul și chiar cu Statul, făcând din aceste cuvinte, cu sens deosebit, niște sinonime. Această întrebuintare însă constituie un abis de termeni, mai cu seamă în ceea ce privește confuziunea dintre Stat și Națiune, confuziune neiertată pentru cei cari scriu și profesează dreptul internațional sau constituțional.

Ortolan, inspirându-se de teoria influențelor exterioare ^{ib} întrevăzută de filosofi antici, pusă în evidență de Montesquieu și Richard (Histoire naturelle de l'homme) și exagerată mai în urmă de unii publiciști germani — definește națiunea: «O reunire socială compusă din locuitorii aceluiași ținut, având același limbaj, guvernul de același legi, uniți prin identitatea de origină, de conformațiune fizică și de dispozițiuni morale, prin o lungă comunitate de interese și de sentimente, și prin o fuziune preparată în curs de mai multe veacuri».

Această definițiune păcătuiește contra concesiunii; ea este mai mult resumatul descriptiv al elementelor cari constituiesc națiunea decât definirea ei. Mai potrivită

«il popolo ordinato a Stato è la più perfetta realizzazione dell'uomo universale in una forma individuale», atunci ne apropiem de noțiunea ce trebuie să avem de naționalitate; așa că, din punctul acesta de vedere, putem întrebuinta ambele cuvinte; popor, națiune, fără să cădem în contradicțiune sau să provocăm vre-o confuziune. Așa, de pildă, Elveția este un Stat confederat din trei deosebite naționalități, pe cind națiunea germană dă naștere la mai multe State. Austro-Ungaria de asemenea nu este o națiune, dar constituie cu toate acestea un Stat sau un imperiu confederat. «La première est qu'il n'existe pas de peuple autrichien» (1). De unde rezultă că mai multe naționalități pot forma un singur Stat, după cum o numeroasă națiune să dea naștere sau să fie împărțită în mai multe grupări politice.

(1) Imperiul austriac nu' este decât o aglomerațiune de nouă deosebite naționalități: Germani, 10.170.000; Celto-Slovaci, 7.140.000; Maghiari, 6.542.000; Poloni, 3.255.000; Ruși, 3.158.000; Croato-Sirbi, 2.048.000; Români, 2.823.000; Sloveni, 1.228.000; Italiani, 755.000.

ni se pare definițiunea eminentului publicist italian; Stanislau Mancini, care observă că: «Definirea sau mai propriu vorbind descrițiunea unei naționalități ar fi cea următoare: O societate naturală de oameni cu unitate de teritor, de origină, de moravuri, de limbă, conformate pentru comunitatea vieții și a conștiinței sociale». Din această definițiune, Mancini deduce că știința dreptului internațional ar fi: *cunoștința sistematică a legilor morale și juridice destinate a regula raporturile necesarii și voluntarii dintre națiuni*» (1).

Dacă ar trebui să riscăm și noi o părere în această privință am putea zice că, Națiunea nu este alt ceva decât *familia*, privită din punctul de vedere al timpului și al spațiului.

Examinarea acestor definiții ne duce naturalmente la investigarea și dezvoltarea principiului de naționalitate, pe care știința modernă a dreptului internațional îl datorează, în mare parte, școlii italiene. Și cu toate că acest principiu a fost formulat — după cum observă unii autori (Martens, I, pag. 194) — pentru prima oară de d-na Staël la 1810, în opera sa, *Germania*, totuși nu este mai puțin adevărat că el a fost întrevăzut și chiar practicat, în oare-care măsură, de popoarele cele vechi, și că prin urmare ideea de ginte și națiune nu este, după cum pretind unii, o noțiune cu totul modernă. Lucrul era natural, de vreme ce, de odată cu formarea popoarelor și diferențierea din ce în ce mai mult dintre ele, a trebuit să se nască și să se desvolte în mintea și conștiința popoarelor ideea și sentimentul asemănării și neasemănării dintre dînsele și prin urmare și acela al individualității și al egoismului lor național. Poporul israelit, care avea conștiință despre misiunea și superioritatea lui asupra celorlalte neamuri

(1) Diritto Internazionale. — Prelezioni di P. S. Mancini, Napoli 1873, pag. 37 și 170.

circumvecine, este cel mai elocuent exemplu ce ne prezintă istoria antică a Orientului în această privință (1).

Nu mai puțin geloși și mândri erau Grecii de origina și naționalitatea lor (2). Ei făceau deosebire nu numai între dinșii și barbari, dar chiar între deosebitele cetăți și populațiuni cari compuneau geniala familie elenă, de o parte, și între nația elenică și poporul roman, de alta, popor pe care îl considera inferior și de un alt neam.

«Ne vous alliez pas aux barbares, disait-il, (Philippe, roi de la Macédoine), les Romains sont des étrangers qu'il ne faut pas accoutumer à la Grèce. Ils n'ont ni votre langue, ni vos mœurs, ni vos lois. Nous, au contraire, Macédoniens, Etoliens, Achéens, nous ne sommes qu'un seul peuple. Si quelque différents passagers nous divisent nous n'en devons pas moins être unis par une haine commune et éternelle contre les barbares.... car la protection de l'étranger est comme l'ombre de ces arbres qui tue tout ce qu'elle couvre» (3).

Jus Latii sau *Latinitas*, care consta în aceea de a acorda, pentru motive etnografice, populațiunilor de gîntă latină în-

(1) Dăm aci cite-va exemple luate din Denteronom.

«Eu, Dumnezeuul vostru, care v'am separat de toate celelalte popoare.

«Nu este de sigur o altă națiune, ori cit ar fi de mare, care să aibă pe zeii săi așa de aproape, după avem cum noi prezinte pe Dumnezeuul nostru, la toate rugăciunile noastre. Căci care altă națiune este atît de renumită în cit să aibă ceremonii și reguli de justiție, și toată acea legislațiune, pe care o vom expune înaintea ochilor voștri.

«Pentru că tu ești poporul consacrat lui Dumnezeu și El te-a ales pentru că tu să fii specialmente poporul lui, între toate neamurile cite sunt pe pămînt».

Aceasta se aseamănă cu esortățiunea virgiliană: Tu regere imperio populos, Romane, memento!

(2) «En un seul point ils se sentaient unis, en un seul point ils se sentaient frères, c'est dans leur haine et leur mépris commun pour les autres peuples: un même nom servait à désigner tous les Hellènes, et tout peuple qui n'était pas Hellène était barbare.» — Le droit international de la République romaine, par M. G. Fusinato, professeur à l'Université de Macerata.

(3) Histoire de la Grèce ancienne, par V. Duruy, II, pag. 456. (Paris, 1867).

lesniri pentru a deveni cetățeni romani, este, pe lângă alte dovezi și considerațiuni o probă că și la Romani noțiunea de rassă și naționalitate era cunoscută și înțeleasă de acel popor de magistrați și militari. Cine nu știe cit era de mîndru și de gelos poporul roman de drepturile și cetățenia lui? *Civis romanus*, era în timpurile mării romane nu numai un titlu de distincțiune și de onoare printre neamurile lumii antice, dar și o pavază de siguranță pentru cetățeanul roman care eșia și călătoria afară din Italia.

Chiar în epoca de confusiune și de barbarie a timpurilor medievale vedem germinînd în conștiința guvernelor și a popoarelor simțul individualității naționale și a conservării lor de rasă.

«Ce qu'il y a de curieux, scribe Demangeat (1), c'est que très anciennement ces mêmes Bretons n'étaient point non plus considérés comme étrangers en Angleterre; c'est que nous attestes le passage suivant d'une loi d'Edouard le confesseur: «Britones Armorici, cum venerint in regno «isto, suscipi debent et protegi sicut probi «cives de corpore regni hujus: exierunt «quondam de sanguine Britonum regni «hujus».

Laboriosul nostru istoric, D. A. Xenopol, observă de asemenea, (Istoria Românilor, III, pag. 239), că solii maghiari își aduc chiar aminte într'un moment de sentimentalism cum «că tătarii și cu ungurii ar fi «de acelaș neam și sînge scitic, și că ar «fi conform cu dreptatea ca cei ce sunt «născuți din străbunii comuni, să aibă și a-«celeași gînduri, și să trăiască unii cu alții «în bună înțelegere și prietenie».

Un alt eminent scriitor, Louis Leger, în opera sa: *Les origines du panslavisme*, afirmă că «panslavismul nu datează dela Petru cël Mare. Ideia de a uni sub acelaș

1) Historie dela condition civile des étrangers en France, p. 205.

sceptru, sub o singură autoritate toate popoarele slave, s'a dezvoltat în scrierile gramaticilor, a literațiilor și a istoricilor slavi din veacul al XI».

Tot în această ordine de idei și sentimente trebuie să clasificăm părerile și doctrina îmbrățișată de Enric al IV, și mai ales de oamenii eminenți de cari era înconjurat bunul rege al Franciei, când susținea, cu privire la locuitorii din Savoia, că toți ciți vorbesc limba franceză trebuie să aparțină Franciei, după cum aceia cari vorbesc italienește Italiei.

Pe lângă acestea nu trebuie să perdem din vedere că multe din tractatele de alianță și de protecțiune încheiate de State pe la finele evului mediu și la începutul erei moderne sunt o dovadă documentată în teoria ce susținem. Așa erau tractatele sau capitulațiunile încheiate de domnii români cu Sublima-Poartă în veacul al XIV, XV și al XVI. Aceiași observațiune putem face asupra pactului încheiat de poporul boem la 1525 cu casa de Austria (1). Am

2) «La Hongrie a-ti-l dit, (Vaschati, dans le Parlement autrichien), aura-t-elle donc toujours seules le privilège d'invoquer dans l'empire autrichien sont droit historique? C'est volontairement que la Bohême, en 1525, s'est donnée à la dynastie des Habsburg, en réservant ses loix, ses traditions et l'usage exclusif de sa langue».

«In scrisoarea d-lui Iranyi, este încă o imputare, aceea că eu nu cunosc istoria Ungariei, și constată că înainte de 1848 ar fi fost o singură luptă între *elementul român și elementul unguresc*. Recunosc ignoranța mea. Dar toc, mai pentru aceasta, memoria mea, fiind puțin încărcată va putea veni în ajutorul memoriei d-lui Iranyi. Angajez pe d. Iranyi să recitească cronicile țării sale; va găsi în ele, indicate sub titlu de *tumultus valahorum*, numeroasele lupte ce cuprinde istoria celor două popoare, și mai cu seamă pe acelea din secolii XII, XIII și XIV. Îi vom aminti de asemenea teribila insurecție a Românilor din Transilvania, dela 1437 — 1514, și în același timp Români din Ungaria se ridicară, din parte-le, la vocea șefului lor Marin. Rog pe d. Iranyi să urmărească în istoria timpului toate peripețiile luptelor posterioare și îi recomand să-și fixeze atențiunea mai cu seamă asupra marelui catastrofe dela 1514, care fu lovitura de grație pentru libertățile române, și în același timp una din principalele cauze ale căderii Banatului în puterea Turcilor. căci Români, fiind toți reduși de Maghiari la starea de sclavi, preferară pe Turci cari se grăbiră să-i integreze în drepturile lor. Cît pentru insu-

putea aduce mai multe exemple de asemenea natură, dacă n'am avea credința că cele aduse sunt îndestulătoare pentru a edifica și convinge pe lector, că sentimentul de naționalitate — care nu este alt-ceva decât sentimentul de familie în proporțiuni mărite — a fost deja cunoscut și chiar practicat instinctiv de popoare, din momentul când ele au început să aibă conștiința despre unitatea lor națională.

Deosebit de aceasta, nu trebuie să perdem din vedere că luptele și combinațiunile pentru formarea monarhiilor celor mari și puternice, precum și mărginirea ori reducerea acestora la proporțiuni convenabile, se poate atribui, în bună parte, simțului de conservare națională. El operează — ca o puternică lege de reconstituire — în viața popoarelor și formarea Statelor, mai întiiu în mod instinctiv, m-ai în urmă în mod conștiincios și rațional.

Pentru ce n'a putul să existe și să se conserve monarhiile quasi universale ale lui Carol cel Mare și Carol Quintu? Pentru că în sinul acestor mari imperii erau popoare de rasă și de naționalitate deosebite; cu moravuri, tendințe și aspirațiuni contrarii și opuse unele altora.

Marea revoluțiune franceză — această glorioasă sinteză politică a timpurilor moderne și care resumă în sine cuceririle civile și morale ale lumii celei vechi și celei noi: democrația greacă, egalitatea română, înfrățirea creștină — substituind, prin sabie și foc, principiului teocratic al dreptului divin principiul politic al suveranității naționale, a pus națiunile în primul rînd, lăsînd pe guvernanți și deosebitele forme

recțiunea lui Horia, d. Iranyi n'are de cît să citească proclamațiunile, în cari Horia se întitula Rege al Daciei spre a recunoaște caracterul *național* al acestei insurucțiuni.

Răspunsul-scrisoare al d-lui Dem. Brătianu contra d-lui Iranyi, publicat în ziarul *La Presse*, cu data 4 Iulie 1851, Paris.

de guvern în rîndul al doilea. De aci înainte luptele cele mari și fecunde nu se vor mai da ca în trecut pentru religiune sau pentru interesele dinastice și ambițiunea monarhilor, dar pentru drepturile și independența popoarelor, cărora trebuie subordonate ori-ce alte drepturi sau interese.

Răsboaiele purtate de Napoleon-Bonaparte în numele suveranității naționale și a emancipării popoarelor, dar în realitate pentru aservirea acestora unui despotism străin, n'a făcut de cît să desvolte și să întărească în mintea și în inima popoarelor conștiința individualității naționale și ura contra cuceririlor ipocrite și deghisate. Acest simțămînt — în mijlocul sîngeroasei desfășurări a răsboaielor primului imperiu — a contribuit la formarea opiniunii publice europene și la năprasnica cădere a lui Napoleon, pe al cărui standard nu mai sta scris, ca la începutul carierei sale, suveranitatea și desrobirea națiunilor, dar aservirea și nimicirea lor. Și această observațiune este atît de fondată în cît chiar geniul resvrător al acelor răsboaie fulgerătoare, condamnat de soarte să mediteze în liniște stîncile dela Sînta Elena, asupra destinelor omenești, zicea cu multă dreptate: *Europa nu va fi liniștită de cît numai atunci cînd fie-care națiune își va avea hotarele sale naturale* (1).

Dacă de odată cu *declarațiunea drepturilor omului* convențiunea națională eșită să admită și declarațiunea dreptului ginților, și dacă în prima declarațiune nu găsim formulat principiul de naționalitate, îl găsim însă în revoluțiunea din 1848, care venind să completeze pe cea dela

(1) «Enfin c'est dans les dictées de Sainte-Hélène qu'il faut chercher la pensée finale de Napoléon, relativement à l'Italie; elle éclate lumineusement dans cette sentence prononcée par lui: «Les Italiens forment une seule nation; ils ont uniformité de coutume, de langue, de littérature, et tôt ou tard ce peuple sera réuni sous un seul gouvernement».

L'annexion de Nice, par M. G. Giacometti.

1789, proclamă oficialmente acel principiu și îi dăte un rol important în politica exterioară a Statelor (1).

În urmă trăctatului dela Viena (1815) și a sîntei-aliațe guvernele monarhice se încercară să reinvieze principiul așa zisului *drept divin* și să pună din nou în luptă interesele dinastice și despotismul monarhic cu suveranitatea națiunilor și libertatea popoarelor. Dar imprudența și reacționara măsură intervențiilor armate în afacerile interioare ale Statelor independente nu făcu de cît să suresciteze și să neliniștească atît de mult spiritul public, în cît nu numai popoarele culte și puternice ale occidentului, dar pînă chiar și micile națiuni înglobate în imperiul otoman și austriac, după cum erau Grecii, Românii, Ungurii, Sêrbii, Polonii se ridicară și începură să lupte pentru emanciparea lor politică și națională.

Principiul de naționalitate, basîndu-se pe suveranitatea națională, se ridică o pro-

1) «La révolution française de 1848 a proclamé l'affranchissement des peuples, mais encore plus le principe des nationalités. Chaque nation a un droit à sa propre existence politique, et tous les hommes qui parlent une même langue doivent être considérés comme ne formant qu'une seule nation. C'est là le signe distinctif que Dieu leur a donné pour les séparer les uns des autres sur ce globe; les frontières qui tiennent à la nature du terrain ne viennent qu'en second lieu. Mais il y aura des luttes terribles, avant que ce principe puisse se transformer en fait dans toute l'Europe. C'est une des dernières épreuves que notre société malade doit essayer. La fraternisation des peuples ne viendra qu'après pour accomplir l'oeuvre de la civilisation».

Lettre de Démètre Goleșco et Jean Ghica, datée de Braila 1848, 7/19 août.

«Sous le règne de l'empereur Nicolas, et avec le comte de Nesselrode, la Russie avait d'autres vues. Nous lisons dans une circulaire du chancelier de l'empire, en date du 6/18 Septembre 1848: «Nous pensons que le territoire de la Confédération germanique, ayant été délimité d'un commun accord entre elle et les puissances de l'Europe dans des traités signés solennellement, l'Allemagne n'a pas le droit de s'incorporer de nouveaux territoires sans leur sentiment préalable. . . . Telle est, dans la question du Schleswig, réclamé par la Confédération sous prétexte de nationalité, l'opinion de notre cabinet».

Revue des deux Mondes, 1 Novemb 1896, pag. 94

testare energetică contra barbarului și despotismului obiceiului ce-și însușise monarhii, de a dispune arbitraricește de soarta țărilor și a popoarelor. Acest principiu salutar prinzind odată rădăcină în conștiința și patriotismul deosebitelor națiuni — pe cari marile evenimente dela începutul veacului al XIX le pusese în contact spre a se cunoaște, și le amestecase spre a se putea distinge și deosebi — se desvoltă cu repeziciune în mintea popoarelor și luă chiar loc — cu ocazia mișcării naționale dela 1821 — 1831 — în preocupările guvernelor și a oamenilor de stat, așa că atunci când el reapăru în 1848, era în destul de format și de puternic pentru ca să pună spiritele și brațele în mișcare, și să dea tonul și direcțiunea războaielor de emancipare națională.

Sunt scriitori însă cari pretind că principul de naționalitate nefiind de cit copilul resfățat al egoismului național nu poate să cauzeze de cit discordie, ură și războaie între națiuni. Dar dacă această țărere ar fi justă și adevărată, atunci ar trebui să desființăm multe instituțiuni politice și sociale, și printre acestea proprietatea și familia — căci națiunea nu este alt-ceva de cit familia în mare — și să introducem, pentru fericirea omenirii, *comunismul* și *cosmopolitismul* în toată întinderea și puritatea lor.

Egoismul națiunilor ca și al indivizilor trebuie regulat și moderat — pentru cel mai mare bine posibil al unora și al altora — prin legi, justiție și libertate, iar să nu fie lăsat în voia întâmplării spre a deveni instrumentul cel mai periculos al poftei și pasiunilor omenești. «A l'heure présente, vom zice cu Renan, l'existence de nations est bonne, nécessaire même. Leur existence est la garantie de la liberté, qui serait perdue si le monde n'avait qu'une loi et qu'un maître».

Tot așa de puțin fondată este și obiec-

țiunea acelor publiciști cari confundă *plebiscitul* cu principiul de naționalitate; ca cum *națiunea* n'ar fi de cit un rezultat sau un produs al voinței popoarelor sau legiuitorilor. Voința omului poate să dea loc la formarea unui Stat unitar sau confederat, dar nici odată nu va putea crea o națiune. «La nation moderne est donc un résultat historique amené par une série de faits convergeant dans le même sens».

Așa dar națiunea, creațiunea mai mult a naturei de cit a voinței omului, este un *fapt social*; iar nu un *contract social*. Unii scriitori, plecând din punctul de vedere al faptelor împlinite, caută să critice principiul de naționalitate, în care nu văd soluțiuni pentru toate dificultățile exterioare; iar alții merg și mai departe, declarându-l *revoluționar* și prin urmare nepotrivit de a servi de basă și direcțiune dreptului internațional (1). Ei preferă și voiesc să substituiască principiul de naționalitate principiul *istoric*, cu alte cuvinte, teoria faptelor împlinite, și care consistă în aceea de a recunoaște Statelor formate de mai multe naționalități dreptul de a exploata și tiranisi pe cele mai slabe în folosul celor puternice.

Dar dacă unele State fondează dreptul lor pe acela de cucerire pentru a oprima și aservi o parte din populațiuni, cu atât mai mult aceste populațiuni au dreptul de a se uni între dinsele și de a profita de prima ocaziune favorabilă pentru a revendica prin propria lor forță sau cu ajutorul altora drepturile naturale de libertate și independență. Și dacă transformările pro-

(1) «Les souverains ne sont en guerre permanente qu'avec le principe révolutionnaire tel qu'il s'est, élevé, et qu'il a désolé l'Europe depuis trente ans». Dépêches du Chevalier de Gentz, II, p. 195.

«Persigny, Drouyn de Lhuys et Morny ne s'accordait que dans leur goût pour le principe des nationalités. Aucun d'eux ne l'admettait et même n'en comprenait la signification. Pour le plus libre d'esprit, Morny, les partisans des nationalités n'étaient que de révolutionnaires».

vocate de despotismul monarhic sau de tirania celor numeroși, mai mult de cât de principiul de naționalitate (1), nu se poate obține fără războaie. (Vezi Martens, I, pag. 197), aceste războaie trebuiesc făcute în interesul justiției internaționale și ale liberării popoarelor. Căci destule războaie s'au făcut în interesul dinastiilor și al celor puternici contra celor slabi, a căror cauză și protecțiune este însăși cauza omenirii și a civilizațiunii.

Dar cei cari se bazează pe *principiul istoric*, pe faptul material al cuceririlor — usurpațiuni cari nici-o-dată nu se pot prescri, pentru că nici-o-dată timpul nu poate sancționa nedreptatea, — simțind slăbiciunea unei asemenea teorii, recurg la denaturarea faptelor, pentru a le putea da o aparență de justiție prin interpretațiuni subtile și măestrite Ori-cari ar fi însă împrejurările și trecerea de timp, ori cari ar fi arta și formele cu cari astuția și viclenia ar travesti *forța și violența*, ele vor rămânea în tot-d'a-una ceea ce în realitate sunt: tiranie și nedreptate.

(Va urma).

ADUNAREA GENERALA ORDINARA A LIGII SECȚIA PREDEAL

Liga culturală secția Predeal și-a ținut adunarea generală, Duminecă, 22 Noembrie c. Ședința se deschide de noul ei președinte d. Saletas P. Igi-roșanu, care printr'o cuvîntare plină de

1) «Le souverain qui a tenté de réaliser cette conception humaine, malgré ses mécomptes et ses revers, dont le principe des nationalités est tout à fait innocent, obtiendra tôt ou tard une place exceptionnelle dans la mémoire des hommes, car ils finiront pas se convaincre que c'est pitié de voir des peuples civilisés harisser leur frontières de canons, se ruiner en armements colossaux, se préparer à d'effroyables boucheries. Pourquoi? Pour empêcher quelques millions de leur semblables de vivre heureux' comme il leur convient, sous la nationalité qu'ils préfèrent».

patriotism, salută de bună venire pe membri secțiunii, mulțumindu-le în numele comitetului de modul cum și-a manifestat în toate ocaziunile, sentimentele patriotice și iubirea de neam, față de frații noștri de pretutindeni dind sprijin Ligii și în special secții Predeal, pentru ca ea să-și poată menține locul de onoare ce i-a fost desemnat încă dela înființarea ei.

Amintește cu cât entusiasm a fost serbat anul acesta: 24 Ianuare, unirea principatelor: 3/15 Mai aniversarea marelui mișcări dela 48, când frații noștri de aici pe cîmpia Islasului, și cei de dincolo pe cîmpia Blajului, mai pe urmă cîmpul Libertății, sub conducerea nemuritoarelor lor căpetenii, decretară drepturile la viață ale poporului român împilat și oropsit de toți — 6 August a. c. data recepțiunii, și banchetul oferit înalților oaspeți: ilustru filo-român contele de Gubernatis amicul României, și veneratului dascăl al românismului d. V. A. Urechia, ambi fideli apostoli și propoveditori ai naționalismului dela care am învățat școala iubirei de neam și patriotismul; când se aude pronunțindu-se numele acestor doi amici, publicul isbucnește în aplause nesfîrșite. Face apoi elogii d-lui Ion G. Babeș pentru interesul ce poartă Ligii, și pentru concursul neprețuit ce a dat comitetului cu ocazia serbărilor citate. Asemeni și d-lui Ripeanu, care a fost nelipsit dela orice act săvîrșit de Ligă. Mulțumește marilor fabricanți d-nii W. A. Rhein, și Petre Scheeser cari ca cei mai buni români, au făcut o mulțime de donațiuni Ligii, lucrînd în mod sincer pentru ea. Arată în fine eterne recunoștințe la toți membri cari lucrează în mod sincer pentru Ligă și cauza națională a Românilor.

La ordinea zilei, fiind raportul secretarului și al casierului, ședința o declară deschisă iar discuțiile libere, membrii aplaudă entusiast pe vorbitor; care de și tînr, însă munca desfășurată pentru Ligă,

il poate pune alături cu cei mai aprigi luptători în chestia națională.

D-l D. Frincu, secretarul secțiunii, printr-un raport de și scurt însă precis, narează punct cu punct toate evenimentele de peste an, cum și starea secțiunii. Urmează casierul d. G. Dogărescu, bine cunoscut patriot care expune starea finanțiară a secțiunii, veniturile cheltuelile etc. Din raportul casierului și al secretarului, reiese că această secție își ține cu multă fală, sus fruntea, atît material cît și moral.

D-l I. G. Babeș, se arată foarte mulțumit de starea înfloritoare a secțiunii, aceasta mulțumită conducătorilor ei, căror le aduce laudă; face apel la comitet și toți membrii sprijinitori ai chestiunii naționale a se abona la ziarele de peste munți, sufletul și arma cea mai tare de apărarea fraților noștri, în contra tiranilor și sugrumătorilor inocentului popor român.

Propunerea este primită cu aplause.

Domnul Dem. Ripeanu, bine cunoscutul diriginte al școlii din Predeal, membru devotat al Ligei, prin cîteva cuvinte bine simțite, mulțumește comitetului de bunul mers al secțiunii, exprimîndu-și încrederea în el. După un schimb de vederi între d-l J. Ionescu casier al moșiilor Regale, d-l Jiuga, d-l Ionescu Diamandi etc. Se procedează la alegerea a 2 membri, în locurile vacante, prin demisia P. C. Părintelui Dionisie demnul Achimandrit din Bușteni, și a d-lui Ioan Lăut, mutat în Iași, și se alege cu majoritate : d-l Cesianu, inspector vamal și I. Comănescu, diriginte al școlii din Azuga cari sunt proclamați aleși. Ne mai fiind nimic la ordinea zilei, întrunirea este ridicată, iar președintele roagă pe membrii secțiunii a da sprijin și de aici înainte Ligei, căci recunoștința le va fi mare dela națiune și popor.

Spigi.

MONUMENT LUI ȘAGUNA

onsistorul dela Sibiu a luat inițiativa spre a se ridica un monument marelui metropolit român, *Andrei Baron de Șaguna*. In circulara lansată de consistor se zice între altele :

«Onoarea noastră națională și recunoștința noastră fiască pretinde dela noi, ca, dacă nu s'a putut mai curînd, barem acum să dăm memoriei lui tributul nostru de venerațiune și iubire. Nu marele nostru Andrei are trebuință de un asemenea semn, căci el prin mărețele sale fapte și-a făcut numele nemuritor, atît în istorie, cît și în inimile noastre; ci demnitatea noastră o cere aceasta dela noi.

Și dacă această dorință se impune tuturor fiilor bisericilor noastre din metropolie, cu îndoit cuvînt se poate cere împlinirea ei dela noi, arhidieceșanii, cari am fost cei mai de aproape fii ai lui, între care mai mult a vețuit și pentru cari mai mult a lucrat marele bărbat, ca să ne ridice din somnul cel greu, în care ne adormiseră timpurile cele vitrege, și să ne pregătească un venitor mai senin și mai dulce, de cum ne-a fost trecutul.»

ANTI-MAGHIARISMUL IN AUSTRIA

elebrul primar al Vienei, d. dr. *Carol Lueger*, a rostit deunăzi, într'o întrunire politică, un discurs de o rară vehemență în contra Maghiarilor. Evident, vehemența aceasta era pe deplin legitimă: prea se cred Maghiarii omnipotenți, și prea li s'a dat și li se mai dă posibilitatea de a provoca pe celelalte națiuni.

D. Lueger a arătat în discursul său cit de adînc este antagonismul între Austria și între Maghiari și el și-a exprimat speranța, că va veni o zi, cînd naționalitățile din Ungaria vor da celor din Austria mîna spre a sfărîma omnipotența ce s'a dat Ungurilor.

Cuvintele primarului din Viena vor fi găsit de sigur calea la inimile nedreptățitelor naționalități din Ungaria și vor fi trezit mari nădejdi.

Nădejdi întemeiate, credem noi. Inte-

meiate, pentru că actuala situație din cele două jumătăți ale imperiului habsburgic este atît de șubredă că numai poate fi menținută cu nici un mijloc. E peste putință a învrăjbi mai mult națiunile din Austria, e imposibil a încinta mai mult ura în cele din Ungaria și în fine nu e nici o speranță ca Dualismul să scape de boala de consumațiune în care se sbate actualmente. Doctorii cari pretextează că vor să mintue existența lui, îl otrăvesc încet dar sigur. Această formă de Stat nu mai are azi susținători. Ea trebuie să dispară. Și cei ce luptă azi mai înverșunat în potriva Dualismului, — sunt Nemții din Austria. Ei — pentru că în fine s'au convins și ei că tovrășia cu Maghiarii întru îngenuncherea naționalităților n'a servit decît Maghiarilor. Ba în cele din urmă, pînă și Germanii de peste Leitha au ajuns să aibă puternice cuvinte a se plinge de preponderența maghiară față cu ei.

Oricare ar fi cauzele, — noi constatăm, că curentul *anti-maghiar și anti-dualist* crește năpraznic în Austria. În Ungaria el există de mult, puternic și amenințator.

Nu trebuie decît o înțelegere între aceste naționalități, un atac concentric și gloria maghiară are să se prăbușească, ca și cînd n'ar fi existat niciodată.

Să sperăm, că se va căuta și dintr'o parte și dintr'alta a se stabili o asemenea înțelegere și o asemenea comună acțiune.

Desvoltarea puternică a anti-maghiarismului la Viena este de bun augur în această privință.

Bucegianu.

ATAURI DIN SENIN

Un ziar, cu titlul «*Ecoul Moldovei*», a găsit de cuviință să se năpustească asupra *Ligii* și a revistei ei, pentru că aceasta din urmă ar fi făcînd politică militantă (!), ar fi combătînd pe d. Sturdza (!) și ar fi apărînd pe Dreyfus!!!.....

Cetitorii noștri, de sigur, vor pufui de ris cînd vor afla de aceste inteligente reproșuri — ce ni se fac. Dar ca să nu crează că glumim, iată cum glăsuiește atît de pătrunzătorul «*Ecoul*» :

Un fapt care impresionează rău pe cetitorii revistei «*Liga Română*» este în primul loc: politica militantă (!) ce se face prin coloanele acestei reviste.

Așa de o bucată de vreme d-l Dim. Sturdza este obiectivul atacurilor Ligii (!) și pentru ce? Motivele invocate sunt ridicol de tendențioase.

Ar vrea cei dela Liga ca d-l Sturdza să se bată cu Ungurii, cu Turcii, cu Rușii, cu Austriacii; ar mai vrea *Ligiștii* ca guvernul liberal să pună resmilioane la dispoziția conducătorilor Ligei, pe cînd ei nici n'au măcar un plan definit de a face propagandă. ....

Iar mai departe el continuă astfel:

Însăși organizația Ligei Culturale este defectuoasă, prin faptul că s'au ales în ea oameni, cari fac politică pentru interese personale (!) iar nu naționale, cum era intenția fondatorilor Ligei, și prin acest fapt Liga a devenit un instrument politic (!) pus la dispoziția celui ce va da mai mult. Ea, Liga, cu membrii ce o compun are aspectul unui corp de seimeni, gata să atace pe cine nu-i dă cit veste ea să aibă, spre a satisface apetiturile conducătorilor ei.

Nu erau destule partide și grupuri politice! Liga este un nou partid, care se institue ciocan pentru nicovala dela guvern.

În coloanele revistei, organul Ligii, a început a se face și politică filosemitică.

Așa un colaborator, care subscrie «*Isidor Ieșan*» aduce elogiul jidanilor (!) și ni arată pe Dreyfus ca un om moral și onest (!) după ce și pune premisele că dreptul dela existență îl are cel onest și moral; deduce că jidanii sunt drept și morali (!) deci de acum cînd cine-va ar voi să mai atace pe un jidan cum a făcut Franța, va trebui să aibă permisiunea jidanilor!!!

Domnii dela valorosul organ se vede că ideie n'au măcar despre ceea ce scriu, căci în cas contrar ar trebui să știe că în *Liga Română* nu s'a făcut nici o singură dată politică militantă, prin urmare toate invectivele înșirate sunt simple neadevăruri și calomnii.

În privința articolului d. *Isidor Ieșan* (Român din Bucovina) redactorii dela *Ecoul* comit o nevrednică intervertire. Iată partea din articolul d. Ieșan, la care se face alusia:

Sau să privim mai departe la poporul fugit din Egipt Ce putere teribilă a devenit astăzi acest popor pentru Europa, prin «*corpus juris*» al său, prin organizațiunea sa talmudică încă foarte genială. *Dovadă avem că în afacerea jidanului și a criminalului Dreyfus, s'au sburlit toată jidovimea de pe pămînt atît de tare, încît biata Franța a pățit-o. De acum înainte nu se va putea mai mult condamna nici un jidan, fără de a cere permisiunea jidanilor!.....*

Și această frază, în care orice om inteligent

nu poate vedea decât *indignarea și revolta* autorului în privința campaniei filo-dreyfusiste — a avut darul să provoace o întreagă polologie de insulte și de calomnii la adresa noastră!

Evident, că cu redactori atât de deștepți nu mai putem sta de vorbă.

Dar suntem creștini, de aceea să zicem: *«Iartă-i Doamne, căci nu știu ce-citesc»!* . . . .

LA CRISE AUSTRO-HONGROISE

Des peuples sur lesquels règne l'infortuné François-Joseph se préparent à célébrer de singulière façon le cinquantenaire de son avènement au trône, et si cela continue la situation de son empire ne sera guère, au 2 décembre prochain, beaucoup plus brillante qu'au moment où il fut appelé en 1848, à succéder à son oncle l'empereur Ferdinand I-er. Du train où marchent les événements, on peut même se demander ce qui restera de cet empire lorsqu'il le laissera à son tour au neveu que la sombre fatalité a fait son héritier.

Les scandales qui se renouvellent chaque jour aux Parlements de Vienne et de Budapest, les scènes violentes, les injures les plus grossières lancées à la tête des ministres, ne sont pas seulement graves par eux-mêmes, ils le sont surtout parce qu'ils indiquent l'exaspération d'une opinion publique que rien ne semble plus devoir calmer, et qui profite de toutes les occasions, de tous les prétextes pour se manifester. Il n'y a plus à se faire illusion: les liens qui unissent les divers peuples groupés sous le double sceptre impérial et royal de François-Joseph ne tiennent plus et tous, Allemands ou Slaves, Magyars et Roumains, Tchèques ou Italiens, n'aspirent qu'à les rompre, les uns pour reconquérir leur indépendance, les autres pour se rapprocher de leurs frères d'origine. Ils n'ont plus qu'un sentiment commun: la haine qu'ils s'inspirent réciproquement, et que contient seule encore une vénération presque religieuse pour le vieux souverain dont le règne n'a été qu'une suite ininterrompue de malheurs.

Car si le baron Banffy rencontre à la Chambre hongroise une opposition irréductible et se heurte à une obstruction passionnée, ce n'est pas parce que ses adversaires lui reprochent de mal gouverner la Hongrie, mais bien parce qu'il est accusé de favoriser le renouvellement du compromis avec l'Autriche. Si le comte Thun est obligé de répondre chaque jour à une ridicule proposition de mise en accusation et de résister aux attaques furibondes portées contre son prédécesseur le comte Badeni, c'est que l'un et l'autre ils ont voulu prolonger le bail signé en 1867, sous les auspices de M. de Beust, et dont, dans la Cisleithanie, on ne voit plus les avantages; c'est encore et surtout parce que ces deux ministres n'ont pas cru devoir refuser aux Tchèques une parcelle de justice et parce que la minorité allemande n'est plus souveraine maîtresse des destinées de l'Autriche.

Un homme eut la vision et le pressentiment de cette crise des nationalités et essaya de la conjurer en Autriche d'abord. Il avait compris que le dualisme inventé par Deak et adopté par M. de Beust n'avait été qu'un expédient qui avait fait son temps et dont la Hongrie avait par trop abusé. Il tenta de sauver l'empire de la désagrégation par une fédération qui aurait donné à toutes les provinces, à toutes les races, une égalité de droits et assuré une équitable répartition des charges. Il voulut commencer par rendre aux Tchèques une partie de leurs prérogatives nationales, mais une opposition féroce, appuyée d'une part sur le nationalisme allemand, d'autre part sur la coalition cléricale ne lui permit pas de poursuivre son œuvre. L'empereur, qui devait le soutenir et l'appuyer jusqu'au bout, n'eut pas le courage de résister aux sommations des Wolf, et des Schœnerer, qui le récompensent aujourd'hui de sa faiblesse en allant manifester sur la tombe de Bismarck en l'honneur de la plus grande Allemagne.

Est-ce que, à la fin du XIX-e siècle, c'est à l'Autriche qu'il faudra appliquer le mot de Metternich et ne sera-t-elle plus bientôt qu'une expression géographique?

DIE ALLGEMEINE ERWARTUNG

Erwartungsvoll blicken die Völker der Nachbarmonarchie nach Wien, zu ihrem Kaiser. Die Jubiläumsfeierlichkeiten sind nun zu Ende. Die grosse staatsrechtliche Krise des Gesamtreiches, die seit zwei Jahren einer endgiltigen Lösung harrt, dürfte nunmehr eine solche erfahren.

Die Parlamente der zwei Staaten des Dualismus haben ihre völlige Unfähigkeit in der Regelung dieser Frage klar bewiesen. Niemand vermag von ihnen noch irgend eine für das Wohl des Reiches erspriessliche Thätigkeit zu erwarten. Sie haben aber nicht nur von ihrer eigenen Erbärmlichkeit ein beredtes Zeugnis abgegeben, sie haben auch die Wurmstichigkeit und Hinfälligkeit der hölzernen dualistischen Barake an den Tag gelegt.

Alle, die an Österreich hängen, alle Diejenigen, die eine Ahnung haben, wie mächtig und geachtet das Habsburger Reich, wie glücklich seine Nationen werden könnten, sobald man den dualistischen Stein des Anstosses aus dem Wege räumen würde, — blicken voll Erwartung nach Wien.

Denn wie die Dinge heute liegen, kann nur der Kaiser, aus seiner Machtvollkommenheit, das Reich vor dem drohenden Zerfalle retten. Er allein, der vor zweiunddreissig Jahren, in einer schwachen Stunde, seine Zustimmung zu dem dualistischen Experiment gegeben, er allein kann dieses für das gesammte Reich und seine Völker verhängnissvoll gewordene Experiment aus der Welt schaffen, und es durch eine vernünftige und haltbare Reichs-Verfassung ersetzen die jedem gäbe, was ihm gehört, die ihre Einheitlichkeit nicht auf Kosten der höchsten Interessen der Reichs-Völker ver wirklichen würde.

Der Kaiser hat heute einen hehren

historischen Beruf: seine eigenen Völker aus dem dualistischen Sumpf, in welchen sie hineingezwängt wurden, heraus zu geleiten in das weite, sonnige Österreich der Zukunft.

Das erwarten die Nationen Österreich (Ungarn's) von ihrem Herrscher.

Hat ihr Erwarten einen Boden? Es stünde verzweifelt schlecht um das Habsburger Reich, wenn seine Völker sich abermals täuschen sollten. . . .

Caransebes, im November 1898.

I. G. G.

INFORMAȚIUNI

CONVOCARA SECȚIUNEI

Domnule Membru,

Neîntrunindu se la prima convocare dela 22 Noembre corent membrii în numărul cerut de statute (Art. 24) pentru a se putea ține adunarea generală, am onoare a vă convoca din nou pentru ziua de *Duminecă, 29 corent, la orele 2 p. m.*, în localul Ligei Culturale, Strada Nouă No. 3, cînd adunarea generală se va ține cu ori cîți membrii vor fi prezenți.

La ordinea zilei va fi:

1) Darea de seamă despre mișcarea de peste an a secțiunei, de către secretarul și casierul secțiunei.

2) Alegerea noului comitet al secțiunei.

Alegerea se va face de la orele 2 — 5 d. a.

Toți membrii Ligei pot asista la această adunare.

Alte cestiuni de cât cele cari sunt la ordinea zilei nu se pot discuta în această adunare conforu Art. 16 din Statute.

Primiți, vă rog, d-le Membru, asigurarea distinsei mele considerațiuni.

Președinte

S. Perietzeanu-Buzău

N. B. Art. 13. Membrul, care nu-și va fi achitat cotizațiunile sale pe trimestrul care precede adunările, nu pot să iea parte nici la discuțiunile lor, nici la vot. *Ca să poată însă lua parte la vot mai trebuie să facă parte din Ligă de cel puțin șase luni.*

Membrii scutiți de taxa de înscriere ca să poată lua parte la vot, vor trebui să facă parte din Ligă, și să-și fi plătit cotizația regulat pe un an de zile.

*

Congresul pentru alegerea mitropolitului român se va întruni la 29 Decembrie. In cercurile românești bine informate, se speră că congresul va putea procede la această alegere la 31 Decembrie.